

Hierbij ontvangt u het januarinum­mer van de digitale nieuws­brief van de Historische Vereniging Oud Leiden. In deze nieuws­brief onder andere de agenda voor de maanden januari en februari, de foto's die deze maand op de Leidse historische kalender te zien zijn, aandacht voor een van de vele geveltekens die Leiden rijk is en een mooie afbeelding uit de Beeldbank.

Kijk voor meer informatie over de Historische Vereniging Oud Leiden en haar activiteiten op www.oudleiden.nl.

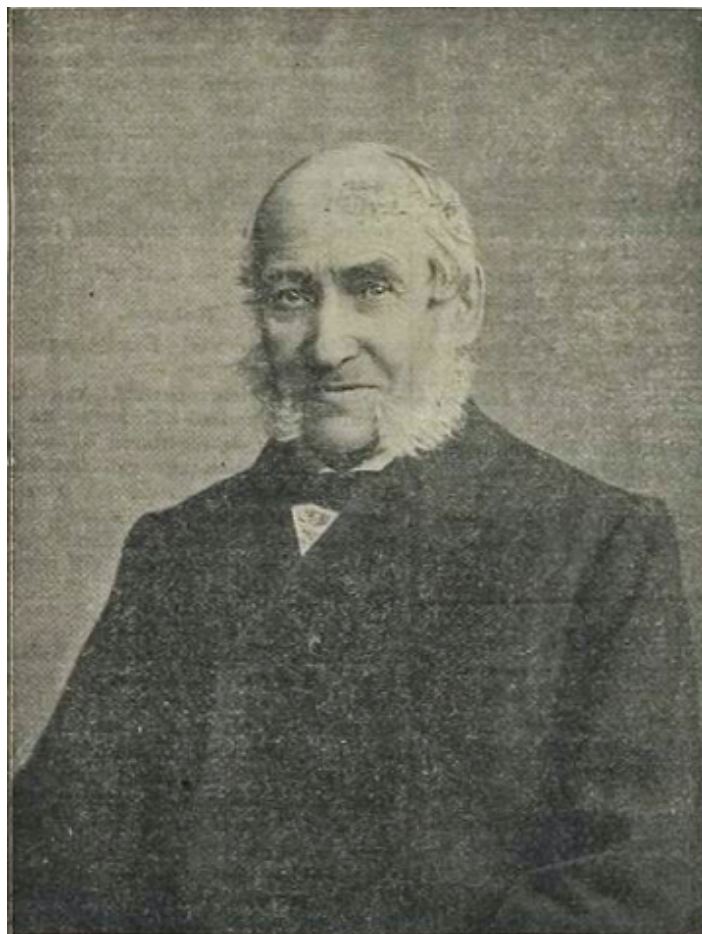
[View this email in your browser](#)

Nieuwsbrief van de Historische Vereniging Oud Leiden – Januari 2018

Het bestuur van de Historische Vereniging Oud Leiden wenst u een historisch mooi 2018!

Agenda januari/februari

Tijdens de lezing over Leidse fotografen in de 19de eeuw wordt uiteraard ook aandacht besteed aan Jan Goedeljee.
(Foto: Leidsch Dagblad 17 oktober 1905)

Zondag 21 januari 2018

Dirk van Ecksalon: 'De collectie van De Lakenhal'

Plaats: Diaconaal centrum De Bakkerij, Oude Rijn 44b

Aanvang: 14.00 uur, inloop vanaf 13.30 uur

Toegang: gratis voor leden van de HVOL, opgeven tot en met 18 januari 2018 via

hvolsalon@gmail.com

[Informatie](#)

Donderdag 25 januari 2018

Lezing door Arjaan Wit 'Klooster Engelendaal Leiderdorp 1396 -1577'

Plaats: Volksuniversiteit Leiderdorp, De Sterrentuin, Van Diepeningenlaan 110, 2352 KA Leiderdorp

Aanvang: 19.30 uur

Toegang: 9,50 euro (aanmelden verplicht: info@volksuniversiteitleiderdorp.nl; 071-5411732 (maandag t/m vrijdag 9.30 – 12.00 uur))

[Informatie](#)

Tot en met zaterdag 28 januari 2018

Tentoonstelling 'Schatgraven in eigen collectie - van aardewerk tot zilver'

Plaats: Museum Voorschoten, Voorstraat 17, 2251BL Voorschoten

Openingstijden: woensdag, zaterdag en zondag van 12.00 tot 17.00 uur.

Toegang: 4 euro.

[Informatie](#)

Woensdag 14 februari 2018

Lezing door Jan Tolboom 'Leidse fotografen in de 19de eeuw'

Plaats: Lokhorstkerk, Pieterskerkstraat 1

Aanvang: 20.00 uur, inloop met koffie vanaf 19.30 uur

Toegang: gratis voor leden op vertoon van lidmaatschapskaart 2017, niet-leden betalen 5 euro.

[Informatie](#)

Dinsdag 20 februari 2018

Lezing door dr. Mienieke te Hennepe (Rijksmuseum Boerhaave) 'Ziekten, zorg en zoektochten: invloeden en betekenissen van ziekten in omgeving Rijnland 1700-1900'

Plaats: Scheppingskerk, Van Poelgeestlaan 2, Leiderdorp

Aanvang: 20.00 uur

Deze lezing wordt georganiseerd door de afdeling Rijnland van de Nederlandse Genealogische Vereniging. Leden van de HVOL hebben gratis toegang op vertoon van hun lidmaatschapskaart 2017.

[Informatie](#)

Kijk op www.rijnlandgeschiedenis.nl voor een overzicht van activiteiten en publicaties op het gebied van de geschiedenis van onze regio.

De Stem van Leiden**Ine Alting: Wonen aan de Maredijk en werken als medisch analiste**

Ine Alting wordt geboren in 1928, in Rijnsburg. In de jaren twintig werkt haar vader bij de Zilverfabriek in Voorschoten. "Maar toen kwam de malaise. Mensen kochten minder zilver. Mijn vader vond een nieuwe baan op het gemeentehuis van Rijnsburg. Onze broer Henk is nog in Voorschoten geboren, maar mijn zus Ans en ik kwamen in Rijnsburg ter wereld."

Het gezin woont op een bovenhuis van de gemeente. " 's Nachts stonden de vuilniswagens onder ons huis geparkeerd. En achterin was daar een loketje, waar werklozen zich overdag moesten melden", vertelt mevrouw Alting.

Als vader onverwacht overlijdt aan een infectie moet het gezin het huis verlaten en komt het naar Leiden. In Leiden woont familie van moeder en opa heeft er een aannemersbedrijfje. "We verhuisden naar de Maredijk, naar het huis waar ik nu nog

steeds woon. Het verschil met Rijsburg was best groot. In Leiden waren veel minder kinderen om buiten te spelen.”

Lees meer

Foto: Het einde van de Maredijk met het huis van de familie Alting (privécollectie).

Gevelberichten

Donderdag 7 december waren de leden van de werkgroep geveltekens bij elkaar. Hierbij een kort verslag van deze bijeenkomst. Werken aan en met geveltekens is een avontuur, omdat er altijd onverwachte gegevens boven tafel komen. Soms moet er actie ondernomen worden voor het behoud van zo’n gevelteken.

De naam “D’Heesterboom” wordt zodra het weer het toelaat opnieuw aangebracht op het molenhuis van deze molen aan de Haagweg. Dat is waarschijnlijk begin maart 2018. Er moet nog wel aan enige formaliteiten worden voldaan. We houden u op de hoogte wanneer een en ander zal plaatsvinden en uiteraard ook wanneer de onthulling zal zijn.

Lees meer

**Historische kalender 2018 - januari
Twee bussen van de Eltax op de Stationsweg, omstreeks 1950**

Twee bussen van de Eltax rond 1950 op de Stationsweg, bij de spoorwegovergang naar de Rijsburgersingel. Op de achtergrond is de zogeheten ‘Brug der Zuchten’ zichtbaar, de voetgangersbrug over het spoor. De vijf gebroeders Van Ulden voegden in 1935 een busmaatschappij aan hun dan twee jaar oude taxibedrijf toe. In de beginjaren reden de bussen vanaf het station een rondje door de binnenstad.

De route werd daarom de ringlijn genoemd. Later werd de route uitgebreid in de richting van het Morskwartier en Leiden Zuidwest. Op 26 mei 1963 werd de exploitatie overgenomen door de NZHVM (Noord-Zuid-Hollandsche Vervoer Maatschappij), later kortweg NZH genoemd. Dit bedrijf ging in 1999 op in openbaarvervoerbedrijf Connexxion.

Rijksmuseum Boerhaave heropend

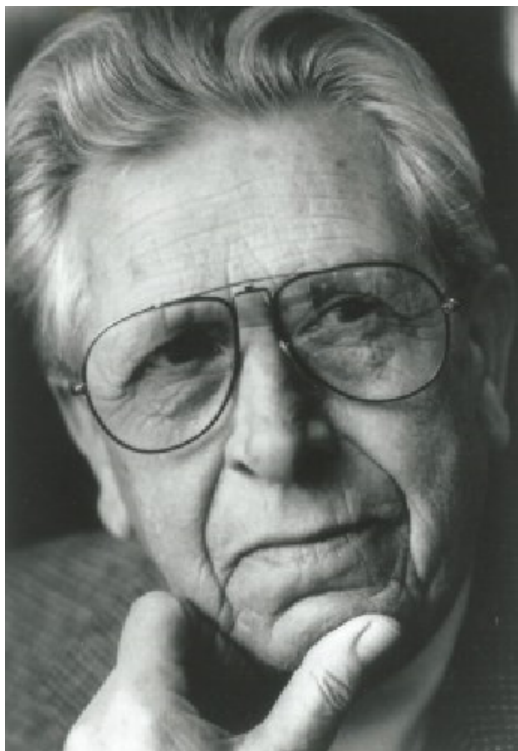
Op vrijdag 15 december opende Minister van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap Ingrid van Engelshoven samen met Nobelprijswinnaar Ben Feringa het vernieuwde Rijksmuseum Boerhaave.

Wat zijn de belangrijkste ontdekkingen uit onze Nederlandse wetenschapsgeschiedenis? Welke onderzoekers zaten daarachter en hoeveel impact hebben hun ontdekkingen op ons leven van vandaag? Ontdek meer over hun uitvindingen en denk mee over grote vragen van nu.

Met een collectie die vijf eeuwen onderzoek en innovatie toont, en een intensieve samenwerking met kopstukken uit de wetenschap van vandaag, biedt Rijksmuseum Boerhaave bezoekers van alle leeftijden een intrigerende kijk in de wereld van wetenschap.

[Informatie](#)

Nico van der Horst, nog steeds een begrip in Leiden

Nico van der Horst was Leidenaar en ondernemer, vooral bekend door zijn werk als eerste persfotograaf van de stad. Zijn carrière startte in 1933 als 14-jarige jongen bij Bleuze op de Apothekersdijk, waarna al snel de overstap werd gemaakt naar de Rotagravure. Toen in de oorlogsjaren alle vrijgezellen werden ontslagen, begon de zelfstandigheid. In 1947 opende hij een winkel op de Doezastraat, al snel gevolgd door de verhuizing naar een groter pand op nummer 22-24.

In 1985 stopte hij en zijn kinderen namen de drie zaken over. Zelf kon hij vanaf die tijd zijn rijke archief de aandacht geven die het verdiende en zo verschenen de bekende Van der Horstkalenders. Mooie nostalgische beelden uit de jaren 50 en 60, geliefd bij velen en ook zeer gemist toen de reeks ophield te bestaan.

Recent heeft de gemeente Leiden besloten een park te vernoemen naar Nico van der Horst. Een eer en waardering voor het mooie werk en nalatenschap.

Na een lange pauze komen de mooie foto's nu weer tevoorschijn. Door digitale technieken nog mooier en intenser, maar blijvend authentiek. Inmiddels niet meer als kalender, maar als een prachtig sieraad voor aan de muur van uw woonkamer of kantoor. Op www.onsoudleiden.nl kunt u genieten van de sfeerbeelden van toen en een keuze maken uit het aanbod.

Actie voor de leden van de Historische Vereniging Oud Leiden:

De Koornbrug uit 1955 op aluminium, formaat 60 x 90 voor 150 euro (normaal 215 euro).

Leden van de HVOL krijgen 25 procent korting op het aanbod. Neem contact op via info@onsoudleiden.nl of bel naar 06 53 621511 (André Kapaan, kleinzoon van Nico van der Horst).

[Informatie](#)

In december verscheen er weer een nieuwsbrief van STIEL, de Stichting Industrieel Erfgoed Leiden. In deze nieuwsbrief aandacht voor de gang van zaken rond de restauratie van de Morspoort, de kleuren van de Rembrandtbrug en houtzaagmolens D'Heesterboom.

Opgeven voor de nieuwsbrief van STIEL kan via info@stiel.nl.

Gevelteken van de maand januari
Mans hand boven en Wyfshoofd, Nieuwstraat 49

Het pand waar dit verhaal betrekking op heeft is eeuwenlang het achterhuis geweest van een huis aan de Nieuwe Rijn (kad. 289 oud huisnr. 59). In 1650 woonde hier Jan Barendszoon van Lent met zijn vrouw Jannetje de Roy. Zij hebben rond 1650 dit smalle pand, dat het achterpand werd van hun woning aan de Nieuwe Rijn, laten bouwen.

Van Lent wilde door de afbeelding op de steen uiting geven aan het harmonieuze huwelijk dat hij met zijn "Huyswif" (echtgenote) had. Helaas was het huwelijk van korte duur want in hetzelfde jaar overleed hij.

Mogelijk is de steen met de hand pas in een latere periode in de geveltop geplaatst. Soortgelijke afbeeldingen ziet men bij textielververs en zeepzieders.

[Lees meer](#)

Een afbeelding uit de Beeldbank: De spoorovergang bij het station

In de beeldbank van de HVOL is deze foto van de spoorovergang bij het station opgenomen, vervaardigd tussen 1945 en 1955. Voetgangers, fietsers, de blauwe en gele tram en een vrachtauto van Van Gend & Loos steken de spoorweg over op de gelijkvloerse spoorwegovergang tussen Stationsweg en Rijnsburgerweg. Hoe druk het kon zijn, blijkt uit een in 1948 gehouden verkeerstelling. Tussen 6 en

24 uur passeerden deze overweg ca. 19.200 voetgangers, 14.700 wielrijders + motorrijwielen + bakfietsen e.d., 2500 personenauto's, 1100 vrachtauto's, 80 bussen en 400 trams.

In een artikel van F. Schalij in het Leids Jaarboekje van 1954 'Leidse spoorwegwerken' werd berekend dat de overweg 31 procent van de tijd dicht was. De wachttijden waren ten einde na de ingebruikneming van het nieuwe stationsgebouw en spoorwegviaduct in 1955.

Voor meer afbeeldingen uit de Beeldbank, klik [hier](#).

Intussen bij de Lakenhal

Museum De Lakenhal kijkt terug op een succesvol jaar. Het topstuk *Contra-compositie VII* (1924) van Theo van Doesburg werd aangekocht, het *Openlucht Museum De Lakenhal* oogstte met ruim 60.000 bezoekers veel waardering en de restauratie en uitbreiding is in volle gang. Ondanks de tijdelijke sluiting was het museum zeer actief en zichtbaar.

Topstukken van Museum De Lakenhal zijn te zien in verschillende musea in binnen- en buitenland. Zo zijn dertien objecten opgenomen in de collectiepresentaties van het Rijksmuseum, met het *Laatste Oordeel* (ca. 1526/27) van Lucas van Leyden als blikvanger op de Eregalerij. De *Brillenverkoper* (ca. 1624) van Rembrandt van Rijn hangt in het Frans Hals Museum en het monumentale schilderij *Regenten van het Loricanshof te Leiden* (1658), van Jacob Fransz. van der Merck wordt getoond in de Gemäldegalerie in Berlijn.

De restauratie en uitbreiding van het museum wordt in 2018 afgerond. Directeur Meta Knol: 'Museum De Lakenhal bouwt aan de toekomst. Voor het eerst in de geschiedenis is het museum een heel jaar lang gesloten geweest voor publiek. Achter de schermen wordt door een toegewijd team hard gewerkt om in het voorjaar van 2019 te openen met een zorgvuldig gerestaureerd gebouw, een spectaculaire nieuwe vleugel, een inspirerende presentatie van de collectie, aansprekende tentoonstellingen en een verrassend en eigentijds publieksprogramma. We kijken met voldoening terug op een jaar waarin elke dag, stap voor stap, de toekomst van ons museum meer vorm kreeg. In het nieuwe jaar bouwen we voort op wat dit jaar is bereikt, en we zien uit naar een spectaculaire heropening in het voorjaar van 2019.'

YouTube: De stadhuisbrand van 1929

Montage van beelden uit het Polygoonjournaal en een interview met mevrouw Braggaa-de Does over haar herinneringen aan de brand. Zij was in die tijd

Erfgoed Leiden Vondst van de Week Restant middeleeuwse Grietgentoren ontdekt

In het achterhuis aan Herengracht 72 is onlangs een restant van de Grietgentoren ontdekt. Deze toren maakte deel uit van de middeleeuwse stadsmuur en bood bescherming aan de oostzijde van de stad - onder andere gedurende de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648). Wanneer de muur en de muurtorens precies gebouwd zijn, is nog steeds onduidelijk.

Er zijn geen bronnen overgeleverd waaruit de bouw kan worden afgeleid. Afgaande op het relatief kleine formaat van de bakstenen en de menging van de klei lijkt de aangetroffen toren pas ten vroegste omstreeks 1450 te zijn gebouwd.

[Lees meer](#)

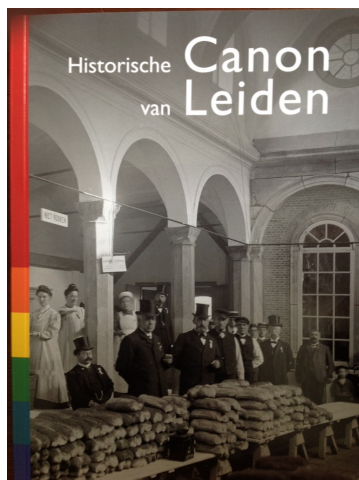
Verkrijgbaar via de HVOL

De onderstaande artikelen zijn verkrijgbaar bij de HVOL. Belangstelling? Stuur een mail naar promotie@oudleiden.nl en wij zetten het voor u klaar.

Cadeaulidmaatschap

Maak iemand voor een jaar lid van onze vereniging. Het nieuwe lid kan na dat jaar beslissen of hij/zij het lidmaatschap zelf wil voortzetten.

Prijs: 20 euro.

Historische Canon van Leiden

Leiden heeft een rijke geschiedenis. De Historische Canon van Leiden doet in kort bestek de hoofdlijnen van de geschiedenis van Leiden en de hoogte- en dieptepunten daarin, uit de doeken. Het is basiskennis over de stad die iedere bewoner en bezoeker van Leiden eigenlijk zou moeten (willen) hebben.

Het boek is zowel in een Nederlandstalige als in een Engelstalige versie beschikbaar, ideaal voor uw buitenlandse familieleden en vrienden!

Winkelprijs: 15,00 euro. HVOL-ledenprijs: 12,50 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Jacques Meerman, *Kleine geschiedenis van de hutspot*

Het is misschien wel het bekendste Nederlandse gerecht: hutspot. Niemand weet wat de oorspronkelijke ingrediënten waren. Volgens sommigen zaten er pastinaken in, volgens anderen gember en volgens wéér anderen vis. Hoe dan ook, het gerecht is onlosmakelijk verbonden met het Leids Ontzet van 1574 en dus met de Nederlandse vrijheidsoorlog. De *Kleine geschiedenis van de*

hutspot laat zien hoe de culinaire en sociaal-politieke geschiedenis met elkaar verknoopt zijn.

Winkelprijs 14,95 euro. HVOL-ledenprijs: 12,50 euro.
Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Rens Heruer, *De Leidse kermis, een zaak van formaat*

De kermis en 3 oktober zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Je hebt geen Leidens Ontzet gevierd zonder op de kermis te zijn geweest. Het boek geeft in woord en beeld de geschiedenis van de Leidse kermis weer.

Winkelprijs: 22,50 euro. HVOL-ledenprijs: 20,00 euro.
Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Frits van Oosten, *De stad en de wethouder. Hoe Cees Waal de binnenstad van Leiden vernieuwde.*

De stad en de wethouder beschrijft de weerstanden, de conflicten en ruzies, maar vooral de resultaten van het beleid van wethouder Cees Waal. Het singelpark is in deze dynamische periode geboren, met de universiteit wordt afgesproken dat het Doelenterrein voor een derde deel bestemd blijft voor sociale woningbouw en als de Stevenshof bebouwd moet worden, komt er geen snelweg langs de wijk.

Winkelprijs 18,50 euro. HVOL-ledenprijs: 16 euro.
Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Cor Smit, *Tuinstad-Staalwijk, Van tuinen tot stadswijk*

De geschiedenis van het gebied ten zuiden van de singels, dat zich in de eerste decennia van de vorige eeuw van een landelijk gebied met weilanden, groente- en siertuinen en bloemenkwekerijen ontwikkelde tot een echte Leidse stadswijk. Met tal van oude foto's en prentbriefkaarten.

Winkelprijs 14,50 euro. HVOL-ledenprijs: 12,50 euro.
Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

R. van Maanen (red.), *Leiden, Geschiedenis van een Hollandse Stad* (4 delen)

Aan het begin van de twintigste eeuw beschreef de Leidse hoogleraar P.J. Blok in vier delen de geschiedenis van Leiden. Een eeuw later werpen nieuwe kennis en inzichten, moderne onderzoekstechnieken en eigentijdse vragen een nieuw licht op de Leidse geschiedenis. Deze wordt beschreven in het vierdelige werk Leiden. De geschiedenis van een Hollandse stad.

Een team van redacteurs en auteurs heeft een wetenschappelijk verantwoord werk tot stand gebracht, geschreven voor een in de Leidse geschiedenis geïnteresseerd publiek.

Winkelprijs: 180 euro, HVOL-ledenprijs: 100 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

A.D. van Berge Henegouwen en J.A. van Doorn-Beersma (ed.),
Oorlogsdagboek van Han de Wilde 1940-1945

In 2015 verscheen een uniek boek over de bezettingsperiode in Leiden, het oorlogsdagboek van Han de Wilde. De Wilde was eigenaar van een manufacturen- en beddenzaak in de Breestraat, maar misschien bekender nog wel als bestuurslid van de 3 October Vereeniging. De Wilde schreef zijn dagboek in 12 schoolschriften, die worden bewaard bij Erfgoed Leiden e.o. Het boek geeft een goed beeld van het verloop van de oorlogshandelingen en het dagelijks leven van de Leidenaren onder nazistisch regime.

Prijs: 15 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Alphons Siebelt, **Gids voor Leiden in de Tweede Wereldoorlog**

Deze gids bevat ongeveer 650 adressen van woonhuizen en andere gebouwen in Leiden en Oegstgeest met een toelichting over de bijbehorende gebeurtenissen in oorlogstijd. De toegevoegde informatie is bijzonder gevarieerd, zodat een goed beeld ontstaat van de gevolgen van de oorlog voor de stad en zijn bewoners op verschillende gebieden. Ook worden alle oorlogsmonumenten vermeld.

Prijs: 10 euro.

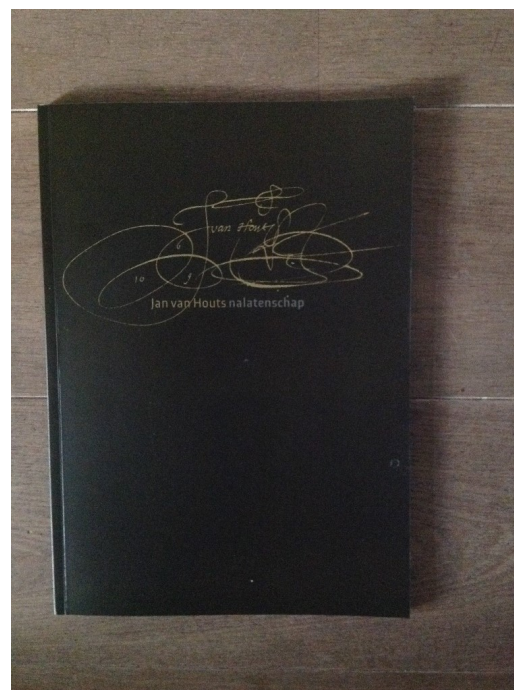
Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Karel Bostoen, Jan van Houts nalatenschap

Wat wilde stadssecretaris Jan van Hout (1542-1609) dat er na zijn dood met zijn geld en goederen gebeurde? En wat lag en stond er allemaal in zijn huis aan de Nonnensteeg toen hij overleed? De uitgave *Jan van Houts nalatenschap* maakt geeft hierop antwoord. Een heldere inleiding, foto's van het document, een diplomatische transcriptie en een hertaling zorgen ervoor dat Van Houts laatste wil en de inventaris van zijn boedel nu voor iedereen toegankelijk zijn.

Prijs: 2,50 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Oude nummers van het bekende jaarboekje. Onze voorraad wordt regelmatig aangevuld.

Prijs: 1 euro.

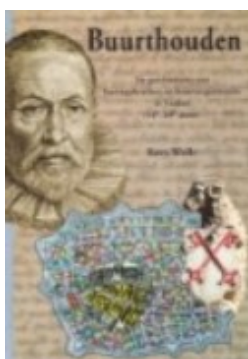
Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Prentbriefkaarten

Set van 13 verschillende kaarten met afbeeldingen van de Leidse markten.

Prijs 2,50 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Kees Walle, Buurthouden 1400-1795

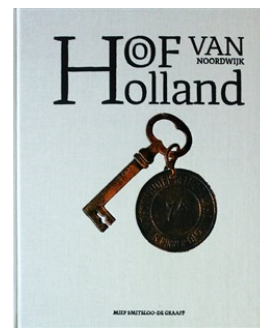
De geschiedenis van de Leidse *gebuurten*, kleinschalige buurtorganisaties die de sociale infrastructuur van de stad vormden. Centraal stonden de burenplichten, waarvan het begraven van de doden de voornaamste was. Geen Leidenaar mocht of kon zich aan die verplichtingen onttrekken.

Prijs: 15 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

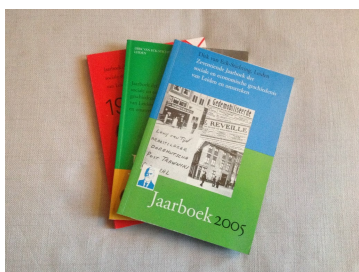
Miep Smitsloo-de Graaff, Hof van Holland, de oudste herberg en huiskamer van Noordwijk

De geschiedenis van het Hof van Holland in Noordwijk begint in de 14de of 15de eeuw. De geschiedenis van dit bijzondere pand is nu vastgelegd in een prachtige en zeer rijk geïllustreerde, luxe gebonden uitgave van ruim 250 pagina's.

Winkelprijs: 34,95 euro. HVOL-ledenprijs: 25 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Jaarboek der sociale en economische geschiedenis van Leiden en omstreken

Aanwezige jaargangen: 1990, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1999, 2000, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007/2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013.

Prijs: 1 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Bedrijfsleden

De onderstaande bedrijven zijn bedrijfslid van de Historische Vereniging Oud Leiden. Bent u ook een bedrijf met een warm Leids hart en met respect voor de Leidse geschiedenis? Dan is het ondersteunen van de Historische Vereniging Oud Leiden net iets voor u. Neem contact op met promotie@oudleiden.nl en we vertellen u er alles over.

Copyright © 2018 Historische Vereniging Oud Leiden, All rights reserved.

[Gegevens wijzigen](#) | [afmelden](#)

